8. 12. 2016

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Nejlepší judikát

Nejvyšší soud ČR si na svém webu vystavil text[1] připomínající, že rozhodnutí právě tohoto soudu bylo na Karlovarských právnických dnech[2] oceněno jako nejlepší judikát. Ocenění nazvané "Pocta judikátu[3]" získalo rozhodnutí ve sp. zn. 8 Tdo 1352/2014[4] JUDr. Milady Šámalové týkající se tzv. šikanózních insolvenčních návrhů.

Tato problematika je v českém právním řádu řešena dlouhodobě, poprvé výrazněji asi novelou zákona č. 182/2006 Sb., (insolvenčního zákona) provedenou zákonem č. 334/2012 Sb., který vstoupil v účinnost dne 1. listopadu 2012 a konečně včlenil ustanovení přímo zavádějící možnost sankcionovat insolvenčního navrhovatele (jehož osoba je odlišná od dlužníka) za podání insolvenčního návrhu, kterým není jednoznačně sledován záměr určit úpadek dlužníka, ale nějak jinak dlužníka poškodit či zrychlit proces vymožení své vlastní pohledávky na jeho úkor.

Zpět k judikátu - ačkoliv bylo o tomto rozhodnutí (zejména po jeho medializaci po výše zmíněné právní konferenci) napsáno již mnoho, přesto mám pocit, že si zaslouží ještě trochu pozornosti, neboť se jedná o otázku, která se potenciálně týká velkého množství osob. Porota ocenila, že judikát jasně ukazuje, že účelem insolvenčního řízení by v žádném případě neměla být msta či vyřizování osobních účtů mezi konkurenčnímu subjekty.

Hezky je to rozepsáno v samotné, na poměry českých soudů poměrně rozsáhlé, právní větě, která (ve zkrácené verzi) říká, že:

"*Podání návrhu na zahájení insolvenčního řízení, jímž pachatel chtěl donutit poškozeného k plnění, které neměl povinnost poskytnout, pokud k němu došlo na základě vědomě nepravdivých skutečností bez faktické existence okolností splňujících podmínky úpadku je nedovoleným prostředkem a lze jej kvalifikovat jako pohrůžku jiné těžké újmy. Návrh na zahájení insolvenčního řízení není dovoleným prostředkem, je-li ho v rozporu se zásadami insolvenčního zneužito k jiným než v zákoně uvedeným účelům.*

Děje se tak zejména tehdy, když slouží k prosazení vlastních zájmů osoby podávající takový návrh, vedený především snahou uškodit osobě, na jejíž majetek je insolvenční návrh podáván, a donutit ji, aby něco konala, opominula nebo trpěla, aniž by navrhovatel měl skutečné poznatky o tom, že dotčená osoba (fyzická nebo právnická) je v úpadku ve smyslu insolvenčního zákona."

Tedy se přímo v jádru rozsudku odkazuje na trestné činy vydírání dle § 175 (1) zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku, v posledním znění a trestného činu pomluvy dle § 184 tamtéž. I tím dává JUDr. Šámalová najevo, že se nejedná o pouhý "drsnější prostředek konkurenčního boje" mezi soutěžiteli na trhu, ale něco, co je morálně a právně absolutně nepřípustné a mělo by být řešeno ultima ratio metodami, které nabízí trestní právo.

Soud několikrát opakuje, že pokud je podání návrhu na insolvenční řízení podloženo vědomě nepravdivými okolnostmi (které nemají podklad v reálných poměrech údajného dlužníka), tak se jedná o neoprávněný prostředek k vymáhání práva, kterým insolvenční navrhovatel pouze sleduje zneužití svých práv na úkor dlužníka. V takovém případě je na orgánech činných v trestním řízení aby posoudily, zda byly tyto úkoly v rovině insolvenčního práva obvyklé, či zda byl institut insolvence zneužit ve snaze poškodit jméno či pověst, například skrze vytvoření zdání nesolventnosti a obchodní nezodpovědnosti. Soud podotýká, že k nápravě narušených společenských vztahů slouží jiné

prostředky, jako je například trestní oznámení a nikoliv vědomě nepravdivý návrh na zahájení insolvenčního řízení.

Je skvělou zprávou nejen pro podnikatele v České republice, že novelizovaná zákonná úprava, která jde nyní ruku v ruce s konstantní judikaturou, směřují k tomu, že institut insolvence by již neměl být nikdy vědomě (zne)užíván k nekalým záměrům směřujícím nikoliv k uspokojení dlužníků ale k poškození věřitele.

Mgr. Jan Metelka,
advokátní koncipient

_____
[1] Dostupné na www, k dispozici >>> zde.
[2] Dostupné na www, k dispozici >>> zde.
[3] Porotu tvořili např. Prof. Bejček, Prof. Zoulík, Prof. Wintrová, JUDr. Púry a další
[4] Dostupné na www, k dispozici >>> zde.

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- Účinky rozhodnutí o úpadku v praxi
- Odporovatelnost přeměn: posouzení úmyslu zkrátit věřitele a žalovatelnosti mateřské společnosti benefitující z přeměny
- Zahraniční subvence v době úpadku: může nařízení EU o zahraničních subvencích ovlivnit českou reorganizaci?
- Moratorium v insolvenčním řízení
- Obvyklé hospodaření po zahájení insolvenčního řízení: hranice přípustného jednání podle § 111 insolvenčního zákona
- Sanace, nebo zkrácení věřitelů aneb co si vzít z kontroverzní kauzy ve věci MORA-TOP
- Korporátní dluhopisy v ČR: růst trhu, regulatorní limity a koncentrace rizik v segmentu podlimitních emisí
- Notářský zápis s přímou vykonatelností ve světle nejnovější judikatury Nejvyššího soudu
- Promlčení před splatností? Kritická analýza judikatury Nejvyššího soudu k tzv. actio nata
- Přičitatelnost jednání třetích osob dlužníkovi pro účely posouzení neúčinnosti: ano nebo ne?
- Srážka za prodej v insolvenci při ocenění majetkové podstaty